

14. McDermott, M. M. (2017). Exercise training for intermittent claudication. *Journal of Vascular Surgery*, 66(5), 1612–1620. <https://doi.org/10.1016/j.jvs.2017.05.111>
15. McDermott, M. M., Dayanidhi, S., Kosmac, K., et al. (2021). Walking exercise therapy effects on lower extremity skeletal muscle in peripheral artery disease. *Circulation Research*, 128(12), 1851–1867. <https://doi.org/10.1161/CIRCRESAHA.121.318242>
16. Thomas, M., Patel, K. K., Gosch, K., et al. (2020). Mental health concerns in patients with symptomatic peripheral artery disease: Insights from the PORTRAIT registry. *Journal of Psychosomatic Research*, Article 109963.
17. Nastanova MOZ Ukrainy No. 00101 vid 20.03.2017 "Vedennia patsientiv z ishemiiu nyzhnikh kintsivok".
18. Nordanstig, J., Behrendt, C.-A., Baumgartner, I., et al. (2024). European Society for Vascular Surgery clinical practice guidelines on the management of asymptomatic lower limb peripheral arterial disease and intermittent claudication. *European Journal of Vascular and Endovascular Surgery*, 67(1), 9–96. <https://doi.org/10.1016/j.ejvs.2023.08.067>
19. Thangada, N. D., & McDermott, M. M. (2024). Exercise therapy for peripheral artery disease. *Current Cardiology Reports*, 26(5), 405–412. <https://doi.org/10.1007/s11886-024-02043-4>
20. Tuner, S. L., Easton, C., Wilson, J., et al. (2008). Cardiopulmonary responses to treadmill and cycle ergometry exercise in patients with peripheral vascular disease. *Journal of Vascular Surgery*, 47(1), 123–130. <https://doi.org/10.1016/j.jvs.2007.09.001>

Стаття надішла до редакції / Received 10.02.2026
Прийнята до друку / Accepted 22.02.2026
Опубліковано / Published 25.03.2026

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.03k\(203\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2026.03k(203).10)

Бєлікова Н.О.
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії фізичного виховання та рекреації,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0003-2789-7586>

Дишко О.Л.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0002-1310-6950>

Косинський Е.О.
викладач кафедри теорії та методики фізичної культури,
КЗВО «Луцький педагогічний інститут», м. Луцьк
<https://orcid.org/0000-0002-4297-4087>

ПОСЛІДОВНА ТРАЄКТОРІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

Сучасні процеси модернізації педагогічної освіти актуалізують проблему науково обґрунтованого вивчення послідовної траєкторії професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у країнах Європейського Союзу, зокрема у Республіці Польща. Метою дослідження є вивчення особливостей польської моделі підготовки вчителів фізичної культури та визначення можливостей використання її окремих елементів у процесі модернізації вітчизняної освіти. У дослідженні використано теоретичні методи наукового пізнання: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення та систематизацію нормативно-правових і наукових джерел. Результати дослідження засвідчили, що польська система підготовки вчителів фізичної культури характеризується чіткою нормативною регламентацією, ступеневою університетською освітою, обов'язковою педагогічною підготовкою та інституціоналізованим етапом входження у професію. Зроблено висновок, що досвід Республіки Польща є цінним для вдосконалення української системи професійної підготовки вчителів фізичної культури з урахуванням національного освітнього контексту.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні учителі фізичної культури, педагогічна освіта, Республіка Польща, педагогічна кваліфікація, ступенева підготовка, порівняльний аналіз.

Bielikova Natalia, Dyshko Olesia, Kosynski Eduard. Sequential trajectory of professional training of future physical education teachers in the Republic of Poland. The purpose of the article is to analyze the system of professional training of future physical education teachers in the Republic of Poland and, on this basis, to conduct a comparative analysis with the Ukrainian educational system in order to identify possibilities for using Polish experience in the modernization of national pedagogical education. Despite existing studies on teacher education, comprehensive comparative research on the sequential professional training trajectory of physical education teachers, including normative regulation, pedagogical qualification, induction, and mentoring mechanisms, remains limited. The research employs theoretical methods of scientific inquiry, including analysis, synthesis, comparison, generalization, and systematization. These methods enabled the examination of normative-legal documents, educational standards, and scientific sources regulating professional training and pedagogical qualification of physical education teachers in Poland and Ukraine. The results show that the Polish system of

professional training is characterized by a high level of normative regulation, a clear stage-based structure of higher education, and a strict separation between subject-specific education and pedagogical qualification. Access to the teaching profession is ensured exclusively through higher education with mandatory pedagogical training, which includes psychological-pedagogical and didactic components as well as pedagogical practice. A distinctive feature of the Polish model is the institutionalized induction period with compulsory mentoring, which supports the professional adaptation of novice teachers. In contrast, the Ukrainian model is characterized by an integrated approach to subject and pedagogical training and is currently undergoing modernization. The **conclusions** emphasize that Polish experience in structuring professional training trajectories and implementing induction mechanisms may contribute to improving the Ukrainian system of physical education teacher training, taking into account national educational and socio-cultural conditions.

Key words: professional training, future physical education teachers, pedagogical education, Republic of Poland, pedagogical qualification, stage-based training, comparative analysis.

Постановка проблеми. Сучасні трансформації освітніх систем у європейському просторі зумовлюють підвищену увагу до якості професійної підготовки педагогічних кадрів, зокрема вчителів фізичної культури, діяльність яких безпосередньо пов'язана із забезпеченням здоров'язбереження, фізичного розвитку та соціалізації учнів. В умовах модернізації української системи педагогічної освіти актуалізується потреба у вивченні зарубіжного досвіду країн Європейського Союзу, які мають стабільні, нормативно врегульовані та ефективні моделі підготовки вчителів фізичної культури [6, 7]. Особливий науковий інтерес у цьому контексті становить досвід Республіки Польща, система підготовки педагогічних кадрів якої сформована з урахуванням принципів Болонського процесу, чіткої етапності професійного становлення та інституціоналізованих механізмів входження у професію.

Аналіз літературних джерел. У працях зарубіжних дослідників значна увага приділяється проблемам професійної підготовки та розвитку вчителів фізичної культури в європейському освітньому просторі. Так, D. Tannehill зі спів. розглядає підготовку вчителів фізичної культури як складову загальноєвропейської політики якості педагогічної освіти, акцентуючи на ролі державних стандартів, безперервного професійного розвитку та узгодженості фахової й педагогічної підготовки [9]. Автор підкреслює, що ефективність професійної діяльності вчителя фізичної культури значною мірою зумовлена послідовністю освітньої траєкторії. Польський контекст підготовки вчителів фізичної культури ґрунтовно висвітлено у працях R. Czarniecka зі спів. та J. Kosiewiczza, які аналізують традиції та сучасні виклики розвитку фізичного виховання в Польщі, наголошуючи на нормативному розмежуванні фахової освіти й педагогічної кваліфікації та зростанні ролі університетської підготовки [4; 8].

У працях українських науковців проблема професійної підготовки вчителів фізичної культури розглядається переважно в контексті модернізації педагогічної освіти та впровадження компетентнісного і здоров'язбережувального підходів [1-3]. Водночас у наукових публікаціях залишається недостатньо представленим комплексний порівняльний аналіз української та польської моделей підготовки вчителів фізичної культури, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета статті: комплексний аналіз системи професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у Республіці Польща та здійснення порівняльного аналізу з українською системою освіти.

У дослідженні використано теоретичні **методи** наукового пізнання, зокрема аналіз, синтез, порівняння, узагальнення та систематизацію, що дали змогу здійснити комплексне вивчення нормативно-правових і організаційно-педагогічних засад професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у Республіці Польща, а також провести порівняльний аналіз особливостей формування відповідних систем в Україні та Польщі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система професійної підготовки вчителів фізичної культури у Польщі ґрунтується на низці нормативно-правових актів, що визначають вимоги до освіти, педагогічної підготовки та професійної діяльності вчителів. Базовим документом є Розпорядження Міністра науки і вищої освіти Республіки Польща від 25.07.2019 р. «Про стандарт підготовки до виконання професії вчителя» (Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela), яке встановлює єдині вимоги до змісту, структури та результатів педагогічної підготовки майбутніх учителів незалежно від предметної спеціалізації.

Кваліфікаційні вимоги до педагогічних працівників деталізовано у Розпорядженні Міністра освіти і науки Республіки Польща від 14.09.2023 р. «Про детальні кваліфікаційні вимоги, що ставляться до вчителів» (Szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli).

Правовий статус учителя, етапи професійного становлення та умови працевлаштування регламентує Закон Республіки Польща від 26.01.1982 р. «Карта вчителя» (Karta Nauczyciela), а також Закон від 5.08.2022 р. «Про внесення змін до Закону "Карта вчителя" та деяких інших законів» (Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw), яким було запроваджено оновлену модель входження у професію та інститут педагогічного наставництва.

Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури у Польщі здійснюється у закладах вищої освіти відповідно до принципів Болонського процесу та ґрунтується на ступеневій моделі вищої освіти. Така модель забезпечує академічну мобільність, прозорість кваліфікацій та поступове формування професійних компетентностей майбутнього педагога. Університетська підготовка може реалізовуватися за кількома освітніми траєкторіями: через навчання за програмами першого (licencjat) і другого (magister) ступенів або за єдиними магістерськими програмами. Вибір конкретної траєкторії залежить від освітньої пропозиції закладу вищої освіти, однак незалежно від форми навчання майбутній учитель фізичної культури має досягти результатів навчання, визначених національним стандартом підготовки вчителів.

У Польщі відсутній інституціоналізований аналог фахової передвищої педагогічної освіти. Польське законодавство послідовно виходить із положення, що доступ до професії вчителя фізичної культури можливий виключно через систему вищої освіти з обов'язковою педагогічною підготовкою. Професійні курси інструкторів або

тренерів у сфері спорту та рекреації не інтегруються у систему педагогічної освіти і не розглядаються як етап професійної підготовки вчителя.

Перший ступінь вищої освіти (licencjat) у галузі фізичного виховання спрямований на формування базових фахових знань і вмінь у сфері фізичної культури та спорту та розглядається як підготовчий етап і сам по собі, у більшості випадків, не забезпечує повної кваліфікації для самостійної педагогічної діяльності в школі. Другий ступінь вищої освіти (magister) має вирішальне значення у професійній підготовці майбутнього вчителя фізичної культури. Саме на цьому рівні відбувається поглиблення фахових знань, розвиток аналітичного мислення, формування здатності до науково-методичної діяльності та оволодіння сучасними педагогічними технологіями. Магістерські програми орієнтовані не лише на вдосконалення спортивно-рухових компетентностей, а й на усвідомлення фізичної культури як складника загальної освіти та важливого чинника здоров'язбереження учнів.

Особливістю польської моделі є можливість реалізації єдиних магістерських програм, які поєднують зміст першого і другого ступенів у цілісну освітню траєкторію. Такі програми забезпечують послідовне і безперервне формування професійної ідентичності майбутнього вчителя фізичної культури та мінімізують ризики фрагментарності підготовки.

Відповідно до Стандарту підготовки до виконання професії вчителя (2019), університетська освіта майбутнього вчителя фізичної культури має комплексний характер і поєднує фахову (предметну) підготовку з обов'язковою педагогічною складовою. Фахова підготовка спрямована на оволодіння змістом фізичного виховання як навчального предмета, тоді як педагогічна складова забезпечує формування психолого-педагогічних, дидактичних і комунікативних компетентностей, необхідних для ефективної роботи в шкільному середовищі.

У системі вищої освіти Польщі підготовка майбутніх учителів фізичної культури здійснюється за різними освітніми напрямками, що відрізняються ступенем орієнтації на педагогічну діяльність. У зв'язку з цим доцільно виокремлювати прямі та опосередковані траєкторії входження у професію. До прямих траєкторій належать напрями, які первинно зорієнтовані на шкільне викладання фізичної культури та такі, що зазвичай інтегрують педагогічну підготовку в основну освітню програму. Базовим серед них є напрям «Фізичне виховання» (Wychowanie fizyczne), який у польських закладах вищої освіти традиційно розглядається як основний шлях формування кваліфікації вчителя фізичної культури. Його зміст передбачає поєднання фахової підготовки, методики навчання фізичної культури, психолого-педагогічних дисциплін і педагогічної практики. Прямі траєкторії забезпечують найбільш короткий і нормативно прозорий шлях до здобуття кваліфікації вчителя фізичної культури.

Опосередковані траєкторії охоплюють освітні напрями, які не мають педагогічної спрямованості, але можуть слугувати основою для входження у професію за умови обов'язкового доповнення педагогічною підготовкою. До них належать напрями «Фізична культура» (Kultura fizyczna), «Спорт» (Sport), «Рухова рекреація та оздоровча діяльність» (Rekreacja ruchowa / Aktywność fizyczna i zdrowie), а також міждисциплінарні програми. Навчання за цими напрямками забезпечує ґрунтовну предметну або прикладну підготовку, однак саме по собі не надає права на педагогічну діяльність у школі. Для здобуття кваліфікації вчителя фізичної культури необхідним є проходження повноцінної педагогічної підготовки, інтегрованої у магістерську програму або реалізованої у формі післядипломної освіти.

Педагогічна складова інтегрується в університетські програми через вивчення психолого-педагогічних дисциплін, методики навчання фізичної культури, організації освітнього процесу та педагогічної практики. Вона має чітко визначений нормативний обсяг і спрямована на підготовку майбутнього вчителя до роботи з учнями різного віку, з урахуванням їхніх індивідуальних освітніх потреб та рівня фізичного розвитку.

Для викладання фізичної культури у IV–VIII класах початкової школи та у школах понадпочаткового рівня (ліцеях, технікумах) необхідно мати відповідну вищу освіту та педагогічну підготовку, підтверджену дипломом або додатком до диплома. Таким чином, польська модель забезпечує чітке нормативне розмежування між фаховою освітою та педагогічною кваліфікацією.

Згідно із Законом «Карта вчителя», після працевлаштування випускник проходить етап підготовки до професії вчителя, який у загальному випадку триває 3 роки і 9 місяців. Цей період передбачає поступове входження у професійну діяльність та систематичне оцінювання професійного розвитку. Однією з ключових новацій, запроваджених змінами до Закону «Карта вчителя» у 2022 році, є обов'язкове призначення наставника (ментора) молодому вчителю. Наставництво сприяє підвищенню якості професійної адаптації та формуванню педагогічної рефлексії [5].

Система безперервного професійного розвитку учителів у Польщі функціонує на основі Розпорядження Міністра освіти і науки від 21.11.2023 р. «Про установи підвищення кваліфікації учителів» (placówek doskonalenia nauczycieli). Ці установи забезпечують організацію курсів підвищення кваліфікації, методичну підтримку та індивідуальний професійний супровід учителів фізичної культури.

На підставі здійсненого аналізу нормативно-правових та організаційно-педагогічних засад професійної підготовки вчителів фізичної культури доцільним є порівняльний розгляд особливостей формування відповідних систем в Україні та Республіці Польща (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика систем підготовки вчителів фізичної культури в Україні та Республіці Польща

Критерій порівняння	Україна	Республіка Польща
Нормативно-правова основа	Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту»; професійні стандарти; освітні стандарти спеціальності	Розпорядження Міністра науки і вищої освіти «Про стандарт підготовки до виконання професії вчителя» (2019); Розпорядження Міністра освіти і науки «Про детальні кваліфікаційні вимоги, що ставляться до вчителів» (2023); Закон «Карта вчителя»

Освітня модель підготовки	Ступенева (бакалавр – магістр)	Ступенева (licencjat – magister) або єдині магістерські програми
Мінімальний рівень освіти для вчителя фізичної культури	Бакалавр (переважно для базової школи)	Магістр (для класів IV–VIII та понадпочаткової школи)
Фахова підготовка	Переважно у межах спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)»	У межах напрямку «Фізичне виховання» (Wychowanie fizyczne) або споріднених
Педагогічна підготовка	Інтегрована у програму підготовки вчителя	Нормативно чітко відокремлена як обов'язковий компонент (психолого-педагогічний і дидактичний блоки + педагогічна практика)
Педагогічна практика	Передбачена освітньою програмою, тривалість визначається закладом вищої освіти	Нормативно визначена як обов'язкова складова стандарту підготовки вчителя
Вхід у професію після працевлаштування	Нормативно не виокремлений як окремий індукційний етап	Індукційний період «підготовки до професії вчителя» (3 роки 9 місяців)
Наставництво (менторство)	Має рекомендаційний або локальний характер	Обов'язкове наставництво відповідно до Закону «Карта вчителя»
Оцінювання професійного розвитку молодого вчителя	Переважно атестація з визначеною періодичністю	Систематичне оцінювання в межах індукційного періоду
Безперервний професійний розвиток	Курси підвищення кваліфікації (не рідше одного разу на п'ять років)	Інституціоналізована система установ підвищення кваліфікації вчителів
Орієнтація підготовки	Поєднання освітньої, виховної та спортивної складових	Акцент на педагогічній, здоров'язбережувальній та освітній функціях
Відповідність європейським подходам	У процесі модернізації	Системно інтегрована у європейський освітній простір

Порівняльна характеристика засвідчує, що система підготовки вчителів фізичної культури у Республіці Польща вирізняється більшою нормативною визначеністю, чіткою етапністю професійної траєкторії та інституціоналізованими механізмами входження у професію. Водночас українська модель характеризується інтегрованістю фахової та педагогічної підготовки й перебуває у процесі модернізації з орієнтацією на зближення з європейськими освітніми подходами.

Висновки. Система професійної підготовки вчителів фізичної культури у Республіці Польща характеризується чіткою нормативно-правовою регламентацією, що забезпечує узгодженість вимог до університетської освіти, педагогічної підготовки та професійної діяльності вчителя. Реалізація підготовки відповідно до принципів Болонського процесу та національного стандарту підготовки вчителів сприяє прозорості кваліфікацій, академічній мобільності й послідовному формуванню професійних компетентностей майбутніх педагогів. Визначальною особливістю польської моделі є чітке нормативне розмежування між фаховою освітою та педагогічною кваліфікацією, а також відсутність інституціоналізованого аналога фахової передвищої педагогічної освіти. Доступ до професії вчителя фізичної культури можливий виключно через систему вищої освіти з обов'язковою педагогічною підготовкою, що включає психолого-педагогічний, дидактичний компоненти та педагогічну практику. При цьому виокремлення прямих і опосередкованих освітніх траєкторій забезпечує гнучкість професійного входження за умови дотримання єдиних кваліфікаційних вимог. Порівняльний аналіз засвідчує, що система підготовки вчителів фізичної культури у Польщі вирізняється високим рівнем нормативної визначеності, чіткою етапністю професійної траєкторії та інституціоналізованими механізмами входження у професію, зокрема через індукційний період і наставництво. Водночас українська модель характеризується інтегрованістю фахової та педагогічної підготовки й перебуває у процесі модернізації, що відкриває перспективи використання окремих елементів польського досвіду з урахуванням національного освітнього контексту.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у поглибленому вивченні результативності різних європейських моделей підготовки вчителів фізичної культури.

Література

1.Безкопильний О.О., Сущенко Л.П., Матусевич А.М. Специфіка підготовки майбутніх учителів фізичної культури у закладах вищої освіти Польщі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О.В. Тимошенка. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. Вип. 6(151). С. 20-25. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).10*

2.Дишко О., Белікова Н., Денисенко Н. Законодавчо-організаційне забезпечення неперервності професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15, (8(168), 45-50. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8\(168\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8(168).09)*

3. Дишко О., Белікова Н. Стан реалізації послідовної освіти майбутніх учителів фізичної культури в сучасних освітніх реаліях. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 2025. 2(70). С. 33-38. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2025-02-33-38>
4. Czarniecka R., Lenartowicz M., Mazur Z.. Physical education teacher education in Poland. *European physical education teacher education practice: Initial, induction and professional development* (pp. 277-295). Meyer & Meyer Sport, 2019.
5. Domagała-Zyśk, E. Mentoring w kształceniu pedagogów dla edukacji włączającej. *Edukacja*. 2021. 1(156), 31-41. <https://doi.org/10.24131/3724.210103>
6. European Commission. *Teachers and trainers in Europe: Careers, development and well-being*. Publications Office of the European Union. 2021. <https://education.ec.europa.eu>
7. Eurydice. *Initial education for teachers working in early childhood and school education*. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. 2022. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu>
8. Kosiewicz J.. Championing physical cultural sciences. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 2019. 82, 5-14. <https://doi.org/10.2478/pcssr-2019-0014>
9. Tannehill D., Demirhan G., & colleagues. Continuing professional development for physical education teachers in Europe. *European Physical Education Review*, 2021. 27 (4), 1011-1028. <https://doi.org/10.1177/1356336X20931531>

References

1. Bezcopylnyi, O. O., Sushchenko, L. P., & Matusевич, A. M. (2022). Spetsyfika pidhotovky maibutnih uchyteliv fizychnoi kultury u zakladakh vyshchoi osvity Polshchi. [Peculiarities of future physical education teachers' training at higher education institutions of Poland.] *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*, 6(151), 20–25. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).10 (in Ukrainian)
2. Dyshko, O. L., Bielikova, N. O., & Denysenko, N. G. (2023). Legislative and organizational provision of continuity of professional training of future Physical Education teachers. *Scientific Journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series 15*, 8(168), 45-50. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8\(168\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8(168).09) (in Ukrainian)
3. Dyshko, O., & Bielikova, N. (2025). Stan realizatsii poslidovnoi osvity maibutnih uchyteliv fizychnoi kultury v suchasnykh osvitnikh realiakh. [Status of Implementation of Consecutive Education of Future Physical Education Teachers in Contemporary Educational Conditions] *Fizychnе vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 2(70), 33–38. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2025-02-33-38> (in Ukrainian)
4. Czarniecka, R., Lenartowicz, M., & Mazur, Z. (2019). Physical education teacher education in Poland. *European physical education teacher education practice: Initial, induction and professional development* (pp. 277–295). Meyer & Meyer Sport.
5. Domagała-Zyśk, E. (2021). Mentoring w kształceniu pedagogow dla edukacji włączającej. *Edukacja*, 1(156), 31–41. <https://doi.org/10.24131/3724.210103>
6. European Commission. (2021). *Teachers and trainers in Europe: Careers, development and well-being*. Publications Office of the European Union. <https://education.ec.europa.eu>
7. Eurydice. (2022). *Initial education for teachers working in early childhood and school education*. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu>
8. Kosiewicz, J. (2019). Championing physical cultural sciences. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 82, 5–14. <https://doi.org/10.2478/pcssr-2019-0014>
9. Tannehill, D., Demirhan, G., & colleagues. (2021). Continuing professional development for physical education teachers in Europe. *European Physical Education Review*, 27(4), 1011–1028. <https://doi.org/10.1177/1356336X20931531>

Стаття надішла до редакції / Received 09.02.2026

Прийнята до друку / Accepted 21.02.2026

Опубліковано / Published 25.03.2026